

FISKETS GANG

UTGITT AV FISKERIDIREKTØREN, BERGEN

**En brosjyre
med gode
råd...**

Fiskernes Bank — en rådgiver i spørsmål om penger og økonomi.

Foruten de tjenester vi kan yte deg som fisker og privatmann, gir brosjyren en oversikt over lånetilbud, skattemessige avsetningsmuligheter etc.

Har du ikke fått brosjyren?

Kom innom oss. Eller skriv, og vi sender den omgående.

Opplysninger, råd og veiledning koster ingenting.

Fiskernes Bank

KYSTENS BANK

Bergen - Trondheim - Sistranda - Svolvær - Tromsø - Honningsvåg - Mehamn - Balsfjord - Vardø - Kiberg - Vadsø

30. NOVEMBER 1972

48

FISKETS GANG

30. NOVEMBER 1972—58. ÅRGANG

48

AV INNHOLDET I DETTE NR.:

	Side
Fiskerilovgivning	959
Prisindeks pr. 15. oktober 1972 ...	959
Vågehvalundersøkelser ved Spitsbergen og i Barensthavet i mai og juni 1972	961

Ansvarlig utgiver:
FISKERIDIREKTØREN

Redaktør:
kontorsjef Håvard Angerman

FISKETS GANG's adresse:
Fiskeridirektoratet
Postboks 185/86
5001 Bergen
Telefon: (05) 23 03 00

UTKOMMER HVER TORS DAG

Abonnement kan tegnes ved alle poststeder ved innbetaling av abonnementsbeløpet på postgirokonto 691 81, eller på bankgirokonto 8301/08/01 474 Bergens Kreditbank eller direkte i Fiskeridirektoratets kassakontor.

Abonnementsprisen på Fiskets Gang er kr. 40.00 pr. år. Til Danmark, Island og Sverige kr. 40.00 pr. år. Øvrige utland kr. 50.00 pr. år. Pristariff for annonser kan fåes ved henvendelse til Fiskets Gang.

VED ETTERTRYKK FRA FISKETS GANG
MÅ BLADET OPPGIS SOM KILDE

Fiskerioversikt for uken som endte 25. november 1972.

Værforholdene ble betydelig bedre i uken som endte 25. november enn på lenge og dette førte til betydelig utvidet ilandføring av fisk. Finnmark hadde en god uke med største produksjon av torsk, der nest hyse og sei. I Troms tok fisket seg også godt opp, hvilket også var tilfelle i de fleste distriktene langs kysten. Blandt annet er bankfiskeflåten på Møre og Vestlandet kommet i gang igjen, noe som var særskilt merkbart i økt ilandføring av pigghå. I det pelagiske fisket har man i noen tid hatt interessante fangster av storsild, sydlig type, som ventes å gyte ut på vinteren. Men alt i alt er det heller slunkent både med sild og brisling.

Fisk m.v. utenom sild, brisling og øyepål.

Finnmark: Ukens landinger nådde opp i 2 175 tonn fisk og 3,2 tonn reke mot 1 066,5 tonn og 2,4 tonn uken før. I Finnmark har en ikke hatt over 2 000 tonn i ukelanding siden uken til 30. september, da det ble landet 2 615 tonn. Ukefangsten med torsk som ledende fiskesort ble landet av 344 fartøyer, hvorav 28 trålere, 306 dekkete og 10 åpne motorbåter med i alt 1 238 mann. I uken til 18. november deltok 260 båter med 979 mann. Av fangsten ble 639,2 tonn tatt med trål, 508,7 tonn med garn og not, 904 tonn med line og 123,1 tonn med snøre. Fangstsammensetningen var denne: Torsk 716,6 tonn, hyse 709,8 tonn, sei 594,3 tonn, brosme 56,2 tonn, kveite 9,4 tonn, flyndre 7,6 tonn, steinbit 4 tonn, uer 23,9 tonn, blåkveite 53,1 tonn.

Troms: I fylkets kystkommuner ble det denne uke i henhold til oppgaver fra Fiskeriinspektøren landet 1 290 tonn fisk og reke mot 546 tonn uken før. Fangsten var sammensatt av 252,1 tonn torsk, 334,8 tonn sei, 127,4 tonn brosme, 190,9 tonn hyse, 9,1 tonn kveite, 259,3 tonn blåkveite, 36,8 tonn uer, 45,3 tonn lange og 32,3 tonn reke.

Andenes: En tråler kom fra Bjørnøyfeltet med 90 tonn, mest blåkveite, og en fra Finnmarksfarvann med 45 tonn torsk og sei. For det lokale fiske var det to landliggedager. På nattstått bruk ble det tatt 1 000/3 600 kg storsei på garn og 150/450 kg pr. snøre. Nordmjele hadde linefangster på 1 400/3 000 kg hyse, fin kvalitet.

Sør-Helgeland—Sør-Trøndelag: I uken som endte 18. november hadde dette område fisketilgang på 116 tonn, hvorav 27 tonn torsk, 58 tonn sei, 1 tonn lyr, 3 tonn

Fisk brakt i land i Finnmark i tiden 1. januar —
25. november 1972.

Fiskesort	Mengde	Anvendt til					
		Ising og frysing		Salting	Henging	Hermetikk	Oppmalning
		Rund	Filet				
Skrei	217726	2 018	7 945	7 308	455	—	—
Loddetorsk	22698	1 563	14 409	4 844	1 882	—	—
Annen torsk	10 963	1 325	8 569	864	204	—	1
Hyse	20 969	1 562	19 298	27	77	—	5
Sei	27 180	3 363	16 865	3 627	3 322	—	3
Brosme	570	—	—	—	570	—	—
Kveite	193	193	—	—	—	—	—
Blåkveite	2 621	2 621	—	—	—	—	—
Flyndre	151	151	—	—	—	—	—
Uer	1 208	1 208	—	—	—	—	—
Steinbit	966	966	—	—	—	—	—
Reke	924	924	—	—	—	—	—
Annen fisk	—	—	—	—	—	—	—
I alt	106169	15 894	67 086	16 670	46 510	—	9
«pr. 27/11-71	119731	12 968	79 406	22 480	4 857	—	—
«pr. 28/11-70	132863	13 199	96 217	13 608	9 838	—	1

¹ Lever 29946 hl. ² Rogn 633 hl, hvorav 260 hl saltet, 373 hl fersk.
³ Damptran 7085 hl. ⁴ Herav 228 tonn rotskjær.

lange, 3 tonn brosmes, 20 tonn hyse, 1 tonn kveite, 2 tonn uer og 1 tonn annen fisk. I uken til 25. november ble det låssatt litt sei i området.

Levendefisk. Fra Levendefisklagets distrikt ble det ført 31 tonn levende torsk til Trondheim og 22 tonn til Bergen. I Hordaland hadde man levendefiskutbytte på 2 tonn torsk og 171 tonn småsei. Rogaland melder om 160 tonn levende småsei.

Møre og Romsdal: Nordmøre hadde i uken som endte 18. november fisketilgang på 111 tonn, hvorav 9 tonn torsk, 56 tonn sei, 1 tonn lyr, 15 tonn lange, 2 tonn blålange, 11 tonn brosmes, 15 tonn hyse, 1 tonn uer og 1 tonn annen fisk. I beretningsuken kom småtrålerne seg i arbeide igjen og landet 18 fangster på 5 til 25, i alt på 270 tonn sei fra Eggakanten. Notbruk var også i virksomhet og låssatte 10 småseifangster på 3—15, i alt 80 tonn. Fra Haltenbanken kom to linebåter med 3 og 7 tonn.

Sunnmøre og Romsdal: Her ble det fra nære farvann og Egga landet 332,75 tonn fisk, hvorav 6 tonn torsk, 226 tonn sei, 0,8 tonn lyr, 43 tonn lange, 1,5 tonn blålange, 38 tonn brosmes, 6,5 tonn hyse, 8 tonn

Fisk brakt i land i Troms i tiden 1. januar —
25. november 1972.

Fiskesort	Mengde	Anvendt til					
		Ising og frysing		Salting	Henging	Hermetikk	Dyrefor
		Rund	Filet				
Skrei	135 705	962	7 488	26 593	662	—	—
Annen torsk	15 737	886	10 224	3 708	919	—	—
Sei	15 616	10	9 808	3 704	2 094	—	—
Lange	247	22	27	198	—	—	—
Brosme	1 280	—	1	1 259	20	—	—
Hyse	2 458	471	1 978	—	9	—	—
Kveite	99	99	—	—	—	—	—
Blåkveite	3 307	1 717	1 590	—	—	—	—
Flyndre	1	1	—	—	—	—	—
Uer	1 501	78	1 423	—	—	—	—
Steinbit	430	17	413	—	—	—	—
Annen	10	10	—	—	—	—	—
Reke	2 334	2 308	—	—	—	26	—
I alt	78 725	6 581	32 952	35 462	3 704	26	—
«pr. 27/11-71	75 551	5 428	31 613	35 557	2 897	56	—
«pr. 28/11-70	74 376	8 514	39 361	21 476	5 007	18	—

¹ Tran 19763 hl. Rogn 10834 hl, hvorav saltet 2310 hl, fersk 3340 hl, dyrefor 5184 hl.

kveite, 0,15 tonn flyndre, 1,5 tonn hå og 1,3 tonn skate.

Fjerne Farvann: Linebåtene «Peder Årset» og «Pero» kom til Ålesund fra Labrador i uken med henholdsvis 120 og 350 tonn frossen blåkveite. Det meldes nå om bra fiske ved Grønland også for trålerne.

Sogn og Fjordane: Ukens landinger løp opp i 758,2 tonn og bestod av 3 tonn torsk, 270 tonn småsei (filetert og frosset), 6 tonn lange, 10 tonn brosmes, 2 tonn lyr, 1,5 tonn hyse, 0,3 tonn flyndre, 0,4 tonn kveite, 461 tonn pigghå (iset) og 4 tonn diverse fisk.

Hordaland: Ukefangsten ble på 256 tonn, hvorav omtalte 173 tonn levende fisk, dessuten 8 tonn sløyet fisk og 75 tonn pigghå fra lokale farvann.

Rogaland: Det ble tatt fangster på i alt 3 350 tonn fisk i uken. Av vanlig sløyet konsumfisk ble det landet 40 tonn, av levendefisk 160 tonn og av pigghå 150 tonn. Sistnevnte ble landet av trålere fra Nord-sjøen.

**Fisk brakt i land i Sør-Helgeland — Sør-Trøndelag
i tiden 1. januar — 18. november 1972.¹**

Fiskesort	Mengde	Anvendt til					Fiske- mel og dyre- for
		Ising og fry- sing	Sal- ting	Heng- ging	Her- me- tikk		
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	3 589	2 241	816	501	31	—	
Sei	8 369	5 851	1 471	1 040	7	—	
Lyr	43	43	—	—	—	—	
Lange	591	10	411	170	—	—	
Blålange	36	2	29	5	—	—	
Brosme	1 243	17	279	945	2	—	
Hyse	380	378	—	2	—	—	
Kveite	168	168	—	—	—	—	
Rødspette	32	29	3	—	—	—	
Mareflyndre	—	—	—	—	—	—	
Uer	194	191	3	—	—	—	
Steinbit	9	9	—	—	—	—	
Skate og rokke	5	5	—	—	—	—	
Håbrann	—	—	—	—	—	—	
Pigghå	5	5	—	—	—	—	
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	
Annen fisk	76	72	1	3	—	—	
I alt	² 14 740	9 021	3 013	2 666	40	—	
« 20/11 1971	15 293	7 900	4 839	2 373	181	—	
« 21/11 1970	12 413	8 008	2 309	1 707	217	172	

¹ I følge oppgaver fra Norges Råfisklag, Trondheim.

² Lever 122 hl. Rogn 55 hl.

Skagerrakkysten. Her ble uketilgangen 100 tonn fisk, hvorav 25 tonn hå — det meste trålfisk fra Nordsjøen.

Oslofjorden: I fjordfisks distrikt hadde man ukeutbytte 10 tonn fisk og 400 kasser (à 20 kg) forfisk.

Skalldyr: Av reke hadde Fjordfisk 5 tonn kokte og 3 tonn rå, Skagerakfisk 8 og 4 tonn og Rogaland Fiskesalslag 2 tonn kokte. Nord fra melder Troms om 32,3 tonn reke og Finnmark om 3,2 tonn. Av hummer hadde Sogn og Fjordane 0,3 tonn og Fjordfisk 2 tonn. Krabbetutbyttet i Norges Levendefisklags distrikt i uken til 18. november ble 68 000 kg til produksjon og 8 000 kg til eksport. Krabbefisket i dette distrikt ble avsluttet i uken til 25 november.

Sild, brisling og øyepål.

Feitsild- og småsildfisket: Sildeutbyttet i de tre nordlige fylker denne uke ble 3 755 hl. Herav ble 2 692 hl *storsild* tatt på Ingøydjupet. I Troms

**Fisk brakt i land i Vesterålen — Nord-Helgeland i tiden
1. januar — 11. november 1972.¹**

	Mengde	Anvendt til					
		Fersk	Fryst	Sal- ting	Heng- ing	Her- me- tikk	Opp- mal- ing
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Uken 11/11	1 448	209	999	155	74	—	11
I alt pr. 4/11	168 209	12 341	49 549	86 051	19 851	—	417
I alt pr. 11/11	² 169 657	12 550	50 548	86 206	19 925	—	428
I alt pr. 13/11 1971	142 474	10 147	44 825	56 435	30 694	—	373

¹ I følge oppgaver fra Råfisklaget, Svolvær.

² Dessuten av sjøtilvirket fisk:

pr. 4/11— 297 tonn saltfisk, 499 tonn tørrfisk.

pr. 11/11— 345 tonn saltfisk, 504 tonn tørrfisk.

hadde man 54 hl feitsild på Malangen, i Nordland 100 hl feitsild i Hadsel, 274 hl på Ramsund og 294 hl på Helgeland, hvor det dessuten ble tatt 341 hl mussa.

Nord-Trøndelag hadde i Vikna/Nærøy 260 hl feitsild.

Buholmsråsa—Stad: Her ble det av feitsild landet 990 hl og av småsild 665 hl. Det ble saltet henholdsvis 866 og 30 hl samt levert til agn 124 og 125 hl. Ennvidere ble det levert 469 hl småsild til hermetikk og 41 hl til fiskefor.

Sør for Stad ble det tatt 1 400 hl småsild, alt til hermetikk. Noe av denne ble tatt i Sogn, det meste østpå.

Nordsjøisild: En snurper tok 542 hl ved Orknøyene. Fangsten ble frosset til konsum.

Brisling: I distriktet Buholmsråsa—Stad ble det tatt 1 545 skjeeper brisling, som gikk til hermetikk. Det dreier seg f.d.m. om fangster blandet med sild. Sør for Stad var utbyttet 7 140 skjeeper, hvorav 150 skjeeper ble benyttet til ansjos og 6 990 skjeeper til hermetikk.

Øyepål: Utbytte henholdsvis nord og sør for Stad ble denne uke 1 065 hl og 12 780 hl, alt til mel og olje.

Fisk brakt i land i Møre og Romsdal i tiden 1. januar — 18. november 1972.¹

Fiskesort	Mengde	Anvendt til				
		Ising og frysing	Salting	Henging	Hermetikk	Fiske-mel og dyre-for
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Skrei	⁵ 5 398	2 320	2 110	—	968	—
Annen torsk....	23 286	10 537	12 591	38	120	—
Sei	30 441	16 304	12 125	1 593	340	79
Lyr.....	106	96	—	—	10	—
Lange	13 572	1 950	10 243	1 379	—	—
Blålange	1 270	—	1 270	—	—	—
Brosme.....	7 017	6	5 585	1 426	—	—
Hyse.....	1 206	1 193	1	2	10	—
Blåkveite	462	462	—	—	—	—
Kveite	484	478	6	—	—	—
Rødspette	33	33	—	—	—	—
Mareflyndre ...	—	—	—	—	—	—
Ål.....	—	—	—	—	—	—
Uer	450	450	—	—	—	—
Steinbit	19	19	—	—	—	—
Skate og rokke .	226	226	—	—	—	—
Håbrann	—	—	—	—	—	—
Pigghå	232	232	—	—	—	—
Makrellstørje ..	—	—	—	—	—	—
Annen fisk.....	326	326	—	—	—	—
Hummer	12	12	—	—	—	—
Reke	230	230	—	—	—	—
Krabbe	83	—	—	—	83	—
I alt	² 84 853	⁶ 34 874	43 931	4 438	1 531	79
Herav:						
Nordmøre	23 988	11 699	³ 9 644	2 398	188	59
Sunnmøre og Romsdal	60 865	23 175	⁴ 34 287	2 040	1 343	20
I alt 20/11 1971	74 938	23 049	48 099	1 766	1 976	48
« 21/11 1970	82 460	24 957	54 324	2 023	1 085	71

¹ Etter oppgaver fra Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskeselslag. Omfatter også fisk fra fjerne farvann. Saltfisk er omregnet til sløyd hodekappet vekt ved å øke saltfiskvekten med 110 %. ² Lever 2789 hl, rogn 994 hl. ³ Herav 598 tonn saltfisk og 1255 tonn råfisk. ⁴ Herav 5694 tonn saltfisk, og 11957 tonn råfisk. ⁵ Tran 3913 hl, rogn 3138, herav 1353 hl til hermetikk. ⁶ Herav 9175 tonn til filet.

Summary.

Better weather conditions resulted in the week ending November 25th in a substantial improvement of the groundfish landings compared with recent weeks.

In Finnmark 2 175 tons, including among other species 717 tons cod, 710 tons haddock and 594 tons

Fisk brakt i land i Sogn og Fjordane i tiden 1. januar — 25. november 1972.¹

Fiskesort	Mengde	Anvendt til					
		Ising og frysing		Salting	Henging	Hermetikk	Fiske-mel
		Rund	Filet				
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	1 324	412	—	912	—	—	—
Sei	6 821	1 203	3 355	1 883	380	—	—
Lyr.....	118	118	—	—	—	—	—
Lange.....	1 600	—	—	1 327	273	—	—
Brosme.....	505	—	—	501	4	—	—
Hyse.....	111	111	—	—	—	—	—
Uer	—	—	—	—	—	—	—
Ål.....	1	1	—	—	—	—	—
Kveite	19	19	—	—	—	—	—
Flyndre	17	17	—	—	—	—	—
Blåkveite ...	60	60	—	—	—	—	—
Skate	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	13 195	13 195	—	—	—	—	—
Lysing	4	4	—	—	—	—	—
Kolmule.....	—	—	—	—	—	—	—
Steinbit	—	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	20	20	—	—	—	—	—
Hummer ...	9	9	—	—	—	—	—
Reke	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	28	—	—	—	—	28	—
Annen fisk ..	189	11	—	—	—	—	178
I alt	24 021	15 180	3 355	² 4 623	657	28	178
«pr. 27/11-71	20 056	16 472	3 210	181	82	111	—
«pr. 28/11-70	21 709	18 188	2 960	—	384	177	—

¹ Etter oppgave fra Sogn og Fjordane Fiskeselslag.

² Herav 488 tonn saltfisk, og 1 025 tonn råfisk.

saithe were landed and exceeded the previous week's landings with 1 108 tons. Also Troms doubled the landings and had 1 290 tons groundfish compared with 546 tons. Most districts report of higher landings. On Vestlandet the improved fishing conditions had for example landings of 700 tons dogfish as consequence. From distant waters — Labrador — two longliners arrived at Aalesund with 120 and 350 tons of frozen Greenland halibut.

On Ingøydjupet off Western Finnmark 2 692 hectolitres full herring of the southern winter herring type was caught.

A purse seiner landed 542 hectolitres herring from Orkneys. The catch was sold for freezing.

Fisket etter sild og industrifisk samt brisling og makrell i uken 19/11—25/11 og pr. 25/11 1972

Endelig registrerte (bokførte) tall.

	I uken	I alt	Brukt til							
			Fersk, ising		Frysing		Salting	Hermetikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
			Ekspert	Innenl.	Konsum	Agn				
<i>Feitsildfiskernes Salgslag, Harstadkontoret (Grense Jakobselv — Buholmsråsa)</i>	Hl	Hl	Hl	Hl	Hl	Hl	Hl	Hl	Hl	Hl
Feitsild	8 892	70 481	—	5 822	3 840	10 074	50 303	271	—	171
Småsilde	11 265	16 846	—	—	—	—	—	16 846	—	—
Lodde	—	14606 492	36 887	—	—	36	—	—	5 667	14563 902
Øyepål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Polartorsk	—	3 998	—	—	—	—	—	—	—	3 998
I alt	20 157	14697 817	36 887	5 822	3 840	10 110	50 303	17 117	5 667	14568 071
<i>Feitsildfiskernes Salgslag, Trondheimskontoret. (Buholmsråsa—Stad)</i>										
Nordsjøsilde	—	248 284	—	—	6 892	2 510	10 384	—	—	228 498
Feitsild	990	21 743	120	4 108	992	1 863	13 444	1 057	—	159
Småsilde	665	15 338	—	487	414	242	211	13 611	233	140
Øyepål	1 065	148 810	—	—	—	—	—	—	—	148 810
Tobis	—	2 116	—	—	—	—	—	—	—	2 116
Kolmule	—	397	—	—	—	—	—	—	—	397
I alt	2 720	436 688	120	4 595	8 298	4 615	24 039	14 668	233	380 120
<i>Norges Sildesalgslag (Sør for Stad)</i>										
Nordsjøsilde	542	1 141 054	28 738	12	76 889	960	37 161	—	—	997 294
Feitsild	—	1 215	—	612	—	—	554	—	18	31
Småsilde	1 400	15 588	—	439	13	—	—	15 061	75	—
Øyepål	12 780	1 589 294	—	—	—	—	—	—	9 096	1 580 198
Lodde	—	1 419 642	—	—	—	—	—	—	1 800	1 417 842
Tobis	—	190 235	—	—	—	—	—	—	—	190 235
I alt	14 722	4 357 028	28 738	1 063	76 902	960	37 715	15 061	10 989	4 185 600
Nordsjøsilde	542	1 389 338	28 738	12	83 781	3 470	47 545	—	—	1 225 792
Feitsild	9 882	93 439	120	10 542	4 832	11 937	64 301	1 328	18	361
Småsilde	13 330	47 772	—	926	427	242	211	45 518	308	140
Vintersilde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Islandssilde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fjordsilde	548	44 223	24 971	14 941	—	—	4 311	—	—	—
Sild i alt ¹	24 302	1 574 772	53 829	26 421	89 040	15 649	116 368	46 846	326	1 226 293
» » pr. 27/11—71	—	2 417 471	77 641	26 336	115 186	37 011	155 378	22 778	50	1 983 091
Lodde	—	16026 134	36 887	—	—	36	—	—	7 467	15981 744
Øyepål	13 845	1 738 104	—	—	—	—	—	—	9 096	1 729 008
Tobis	—	192 351	—	—	—	—	—	—	—	192 351
Polartorsk	—	3 998	—	—	—	—	—	—	—	3 998
Kolmule	—	397	—	—	—	—	—	—	—	397
I alt	13 845	17960 984	36 887	—	—	36	—	—	16 563	17907 498
» » pr. 27/11—71	—	15818 921	26 589	—	—	1 562	—	—	17 209	15773 561
<i>Makrell (tonn)</i>										
<i>Norges Makrellag S/L, pr. 18/11—72</i>	—	134 956	2 253	3 009	19 356	1 210	1 160	1 394	210	² 106 364
<i>Feitsildfiskernes Salgslag</i>	—	22 087	—	173	1 089	1 612	—	—	—	⁵ 19 213
Makrell i alt	—	157 043	2 253	3 182	20 445	2 822	1 160	1 394	210	125 577
« « « pr. 27/11—71	—	222 858	2 288	3 197	14 947	2 715	409	1 721	151	197 430
<i>Brisling (skjepper)</i>										
Sør for Stad	7 140	770 778	1 020	47	—	—	48 065	682 906	2 070	76 670
Nord for Stad	1 545	254 424	—	—	—	—	2 563	251 186	150	525
Brisling i alt	8 685	1 025 202	1 020	47	—	—	10 628	934 092	2 220	77 195
« « pr. 27/11—71	—	480 086	98	—	—	20	19 391	460 427	—	150

¹ Herav 322 368 skjepper havbrisling. ² Herav matmel 2 364 tonn. ³ Herav 14 hl til røking. ⁴ Til ansjos. ⁵ Herav 537 tonn bestemakrell.

FG FISKERILOVGIVNING

Regulering av fisket etter atlanto-skandisk sild.

Fiskeridirektøren har den 21. november d.å. inntil videre dispensert fra påbudet i § 2 i Fiskeridirektørens forskrifter av 15. mai d.å. om låssetting av feitsild i de tilfelle hvor låssetting ikke er mulig, under forutsetning av at silden er åtefri og at fangsten behandles og oppbevares om bord i samsvar med gjeldende forskrifter for sild som skal anvendes til konsumformål.

FG MELDINGER

Prisindekser pr. 15. oktober 1972 Statistisk Sentralbyrå.

	Sept. 1971	Okt. 1971	Sept. 1972	Okt. 1972
Konsumprisindeks.....	122,0	123,1	132,1	132,7
Engrosprisindeks.....	135	135	139	140

FG Fiskerinytt fra utlandet

Havforurensning og nye territorialgrenser truer Japan med fiskeknapphet.

«The Japan Times» (16. oktober) gir i en artikkel resultatet av en gruppestudie, som nyhetsbyrået Kyodo Tsushin har arrangert og skriver:

Japanske fiskere står overfor en alvorlig krise i form av minkende fangstutbytter forvoldt av havforurensning, andre nasjoners utvidelse av territorialfarvannet og andre ytre faktorer.

Japanske fiskere benytter seg av nesten alle farvann i verden, til og med fjerne deler av Atlanteren.

Men nå finner de seg utelåst fra gruntvannsområdene til land, som ekspanderer sine territorialfarvann til 20 nautiske mil fra 12 (en nautisk mil er 1,852 km.)

Tre nautiske mil fra kysten brukte de fleste nasjoner å betrakte som grensen for territorialfarvannet, men nå er et økende antall land, særlig blant utviklingslandene, i ferd med å deklare 20 mil fra kysten som territorialfarvann.

En del av nasjonene har til og med gjort det klart at de monopoliserer fisk og mineralressursene på havbunnen i farvannene inntil 200 mil fra kysten. Utvidelse av territorialfarvann er en internasjonal tendens og en rekke land har godtatt kravene om 200 nautiske mils territorialfarvann og eksklusive fiskerisoner.

Hvis 200 nautiske mil av kystfarvannene blir anerkjent internasjonalt som eksklusive fiskerisoner, ventes Japan, hvis årsfangst dreier seg om 9 800 000 tonn, å lide et årlig fangstap på om lag

3 400 000 tonn eller rundt regnet en tredjedel.

Et av de skritt som overveies av japanske fiskerifolk for å bøte på situasjonen, er å slutte en fiskeritavtale med disse utviklingsland samt å yte deres fiskerinæring teknisk og økonomisk assistanse. Japan håper til gjengjeld å oppnå spesielle fiskerettigheter i territorialfarvannet til land som signerer avtalen.

Ettersom et økende antall land krever 12 mils territorialfarvann, antydet den japanske regjering i mai i fjor at den overveiet å utvide Japans territorialfarvann til 12 nautiske mil fra de nåværende 3 mil.

Tidlig i år åpenbarte regjeringen at den vil søke De Forente Staters, Sovjetunionens og andre større fiskerilands samtykke hertil på FN's havrettskonferanse neste år i Geneve. Inntil da vil

Japan ikke egenhendig deklare utvidelse av sitt territorialfarvann.

Et av de meget få fiskefelter som ennå ikke utnyttes av japanske fiskere, er Middelhavet. Nylig sendte Taiyo Fishery Co., Tokio, et av selskapets fiskefartøyer til Middelhavet for prøvofiske i farvannet mellom Malta og Kreta for å bringe på det rene det derværende fiskes kommersielle brukbarhet.

Japanske fiskerikretser stiller visse håp til fisket i Middelhavet, da vad-feltene i Det Østkinesiske Hav og Gulehavet nå bare yter lite på grunn av uttømte ressurser.

Havforurensning er nok et alvorlig problem for japanske fiskere og mange andre.

Især skaper PCB — (polychlorinated biphenyl) forurensning av japanske kystfarvann, som skyldes industriutslipp fra fabrikkene, alvorlig sunnheitsfare og kontaminasjon av de marine ressurser.

Regjeringen har fastsatt en toleransegrense for PCB-innholdet i fisk. Stort inntak kan lede til akkumulering av en faretruende PCB-mengde. Nylig ble en stor dose kvikksølv påvist i hårprøver fra 21 ansatte ved Metropolitan Tokyo Fish Market i Tsukiji, Tokio. Det høyeste registrerte innhold utgjorde 25,62 PPM (parts per million) og det laveste 3,39 PPM.

Noen av dem klaget over nummenhet i hender og ben og smerter i underlivet, — symptomer liknende Minamata-syken, en lidelse som skyldes kvikksølvforgiftning.

De 21 hade spist mere rå tunfisk enn gjennomsnittsborgeren, som konsumerer ca. 10 gram rå tunfisk pr. dag. Ti gram motsvarer om lag hva to skiver rå fisk veier.

Alarmert av den uventet alvorlige kvikksølvkontaminasjon i fisk, især tunfisk, advarte Tokyo Metropolitan Health Office fiskere, fiskehandlere og «sushi»

A/L FISKERNES AGNFORSYNING

Hovedkontor : TROMSØ —
Sentralbord 81084 Telex 64110

Fryselager for agn

VADSØ - VARDØ - BÅTSFJORD - BERLEVÅG
MEHAMN - KJØLLEFJORD - HONNINGSVÅG
HAMMERFEST - HAVØYSUND - SKJERVØY
TROMSØ - GRYLLEFJORD - NORDMJELE
MYRE - STØ - SVOLVÆR - BALLSTAD - RØST
VÆRØY - ØRNES - ANDNESSJØEN
BRØNNØYSUND - ABELVÆR

Kunstisanlegg:

VARDØ - BÅTSFJORD - KJØLLEFJORD
HONNINGSVÅG

Tillitsmenn i fiskeværene

Spesialbygde båter for transport
av frosne varer.

Telegr. samtlige steder: Agnforsyning.

tilvirkere og påla dem forsiktig nytelse av tunfisk.

Japanerne er et fiskespisende folk og 53 prosent av deres forbruk av animalsk protein kommer fra fisk.

Gresk tråler i plast.

Planaco Skipsverft på øya Aegina sjøsatte 13. oktober d.å. hva som hevdes å være det største fiskefartøy som er bygd av plast i Europa.

Det er en tråler, 24 m lang og 6,5 m bred, som er godkjent av Lloyd's register.

Fartøyet er utstyrt for tråling, har elektronisk utstyr for lokalisering av fiskeforekomster og automatisert utstyr som gjør det mulig å redusere mannskapet fra normalt 19 til bare 6.

Fartøyet skal ha en fart på 13 knop.

Byggeprisen er satt til \$ 200 000.

Etter at prototypen er ferdig, vil verftet kunne bygge et nytt slikt fartøy hver 45. dag.

En serie fartøy utstyrt for rekefangst er bestilt av et amerikansk firma.

Norge og EEC, kommentarer i «Fishing News».

Under tittel «Nine against one» gir «Fishing News» (17. nov.) disse redaksjonelle betraktninger til beste om Norge og EEC:

«Det store spørsmål, som nå omgir Norges beslutning om ikke å slutte seg til EF, er hvilke betingelser landet kommer til å oppnå for sin store handel i fisk med medlemslandene?»

Under normale EEC-tollskranker vil frosne fileter måtte tåle en toll på 15 prosent. Selv om denne sats vil bli gjort gjeldende gradvis over et antall år vil den volde alvorlige problemer for nordmennene. Et av Norges store håp er at

frosne fileter vil bli innbefattet i en avtale, som det om kort tid ventes avsluttet overenskomst med EEC om, og som vil tillate frihandel med industriprodukter.

Selvsagt vil EEC ønske innrømmelser til gjengjeld for en slik frihandelsavtale i fisk. På dette punkt har Mr. David Insull, White Fish Authority's økonomiske rådgiver, fremsatt et interessant forslag. I et foredrag for WFA's rådsforsamling nylig sa han at Norges foreslåtte fiskerigrenseutvidelse ville være et godt forhandlingsområde.

Norge vil vente på velsignelse fra konferansen om havets folkerett. Mr. Insull sa at han trodde at utkommet av denne ville bli en alminnelig utvidelse av fiskerigrensene. De eneste områder for kjøpslåing vil da bli over historiske og andre rettigheter, og her kunne de beste betingelser bli oppnådd ved å benytte generøse handelsordninger med EEC som brekkstang. Den uheldige omstendighet ville bli utsettelse for verdenskonkurranse.

Denne anskuelse kunne øyensynlig bli videreført og anvendt på den nåværende grensekonflikt med Island. Selv om Island har et stort marked for sin fisk i USA, er landet stadig ivrig etter å sikre seg fordelaktige handelsbetingelser med EEC-landene.

For mange måneder siden utarbeidet Island i samarbeide med EEC en prisavtale om import av islandsk fisk i medlemslandene. Forbeholdet som ble tatt for EEC's ratifikasjon var at det måtte bli en tilfredsstillende avgjørelse på grensetvisten. Hvis det til slutt må treffes en kompromisavtale med Island, må De Forente Kongeriker sikre seg at EEC's økonomiske argument blir brakt til virkning med full styrke.

En demonstrasjon av EEC's styrke i avgjørelse av viktige fiskeriproblemer som disse tør også hjelpe til med å overbevise grener av den britiske næring, som tvilte på verdien av medlemskap.

WFA flytter fra London til Edinburgh.

UK's White Fish Authority, som nærmest kan sammenliknes med vårt Fiskeridirektorat, flytter nå sitt hovedkvarter fra London til Edinburgh og vil være i virksomhet der i nr. 10 Young Street fra mars neste år. WFA får dermed hovedkontor i samme by som Herring Industry Board har sitt. Dette vil gjøre det mulig å integrere en del av de to byråers virksomheter.

Fra Edinburgh vil WFA opprettholde nøye kontakt med fiskerinæringene i England og Wales gjennom distriktskontorer i de viktigste havner og gjennom Industrial Development United, som har kontorer i Hull.

Strukturelt endres WFA ikke, men flyttingen til Skotland og det nøyere samarbeide med HIB vil gi adgang til besparelser, opplyser «Fishing News» (17. november).

Irsk kvalitets forordning.

Irske fiskeeksportører er blitt meddelt at hollandske myndigheter nå krever et sertifikat med hver forsendelse.

Sertifikatet skal bekrefte at det ferske produkt har vært frosset ned til en temperatur av $\pm 20^{\circ}$ C innen 12 timer og at det er blitt oppbevart ved $\pm 20^{\circ}$ C over et tidsrom av minst 24 timer før den virkelige skipning.

Sertifikater vil bli utstedt til eksportører bare når BIM er helt overbevist om at behandling og frysing er fullstendig tilfredsstillende. I tilfeller hvor eksportører har fått silden frosset i offentlige fryserier vil BIM forlange erklæring fra disse om at alle forlangender er blitt etterkommet (Fishing News, 17. nov.).

FINDUS selvsagt.....

**DYPFRYST MAT FRA
DET GODE MATHUS**

Velg fra FINDUS store utvalg

BYGGING AV FISKE- OG FANGSTFARTØY

•

ALT I SKIPSREPARASJONER

•

VRIPROPELLERE FRA 300-35000 HK

A.M. LIAEN

AALESUND

VÅGEHVALUNDERSØKELSER VED SPITSBERGEN OG I BARENTSHAVET I MAI OG JUNI 1972

[Minke whales investigations in the area Spitsbergen — Barents Sea in May—June 1972]

Av

IVAR CHRISTENSEN

Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt

ABSTRACT

Christensen, I. 1972. Vågehvalundersøkelse ved Spitsbergen og i Barentshavet i mai og juni 1972. [Minke whales investigations in the area Spitsbergen — Barents Sea in May—June 1972]. *Fiskets Gang*, 58: 961—965.

Small whales investigations were carried out in the month May and June 1972 with two whaling vessels in the area off Svalbard and in the Barents Sea. As far as possible all whales observed during the cruise were recorded.

Poor weather was probably the reason why only 10 minke whales (*Balaenoptera acutorostrata*) and 2 killer whales (*Orcinus orca*) were observed in the beginning of May off Spitsbergen and only 3—4 minke whales and 2 killer whales near Centralbanken.

During the period 10—16 June two fin whales (*Balaenoptera physalus*) but no minke whales, were observed off Spitsbergen.

The weather was better in the Barents Sea, and minke whales were found in areas with good food conditions. Between 24—27 May 50—60 minke whales were observed at Østbanken, and between 3—10 June 80 minke whales, 7 killer whales and two fin whales were seen in the area Østbanken — Lewis Hole. At Nordkappbanken 100—200 white beaked dolphins (*Lagenorhynchus albirostris*) were observed.

Altogether 39 females and 8 males of minke whales were caught by the two vessels. General biological data including total length and 20 body measurements were sampled from all the catch. Blood and tissue samples were collected for a study of population criteria.

Of the females 24 were sexual immature and 15 mature. All the mature female were pregnant, which supports the earlier statements that the minke whales in the north Atlantic give birth every year.

All the foetuses were found, and 14 of these measured from 29.0 to 80.3 cm with a mean length of 54.0 cm. The 15th was an embryo with a length of 8.5 mm. This material indicate a pairing season between January and May.

From the small numbers of corpora in the ovary it may be concluded that the females in the catch are relatively young.

The length at sexual maturity and the length distribution in the catch are nearly the same as in previous findings.

Examination of stomach contents showed that the whales had fed on krill, capelin and polar cod.

INNLEDNING

I nordatlantiske farvann drives nå kommersiell fangst av småhval av Norge, Danmark og Canada. For Norge er vågehvalen eller minkehvalen (*Balaenoptera acutorostrata*) det viktigste fangstobjekt, og årlig ilandføres ca. 3 500 tonn kjøtt av denne arten. Den norske vågehvalfangsten begynte på Møre i slutten av 1920-årene. Fangsten ekspanderte raskt, og så tidlig som i 1934 ble vågehval fanget langs hele kysten fra Oslofjorden til Lofoten (JONSGÅRD 1955 og 1968).

Konsesjonsbestemmelser for den norske småhvalfangsten ble innført i 1938 og konsesjonshaverne ble pålagt å rapportere hver fanget hval med angivelse av fangstdato, fangstlokalitet, art, kjønn, lengde og forskjellige andre opplysninger. På grunnlag av disse rapporter publiserte LEA (1944) karter over fangstens fordeling pr. måned. Kartene viser bl.a. vågevalens vandring nordover om våren og sommeren.

I sesongene 1943—45 ble biologiske data fra 124 vågehval innsamlet i Lofoten og Vesterålen, og i 1950 ble ytterligere 111 vågehval undersøkt ved Bjørnøya, Spitsbergen og i Barentshavet (JONSGÅRD

Tabell 1: Total lengde og antall corpora (gule legemer) i ovariene hos kjønnsmodne hunner. [Total length of mature females and the number of corpora in their ovaries].

Lengde i cm	Antall corpora			Lengde i cm	Antall corpora		
	<i>c. lutea graviditatis</i>	<i>corpora albicans</i>	Sum		<i>c. lutea graviditatis</i>	<i>corpora albicans</i>	Sum
719	1	0	1	760	1	2	3
750	1	0	1	778	1	2	3
820	1	0	1	781	1	2	3
863	1	0	1	823	1	2	3
733	1	1	2	775	1	3	4
771	1	1	2	776	1	3	4
790	1	1	2				
820	1	1	2	827	1	4	4

Tabell 2. Lengdefordeling av umodne og kjønnsmodne vågehvalhunner undersøkt i Barentshavet i mai—juni 1972. [Length distribution of sexual immature and mature female minke whales investigated in the Barents Sea in May—June 1972].

	Lengdegrupper															Sum
	500—524	525—549	550—574	575—599	600—624	625—649	650—674	675—699	700—724	725—749	750—774	775—799	800—824	825—849	850—874	
Ant. umodne ...	1		3	1	4	2	1	4	4	3	1					24
Ant. kjønsm. ...									1	1	3	5	3	1	1	15

1951). Disse undersøkelser ga opplysninger om fertilitet og vandring. Det ble også fastslått at hunner, hanner og unger opptrådte atskilt under trekket nordover til arktiske områder om våren og forsommeren. For bl.a. å undersøke om det forekommer flere populasjoner av vågehval i de forskjellige fangsområder, ble det sommeren 1964 og 1965 satt i gang et merkeprogram for vågehval i Vestfjorden. Det ble merket 15 vågehval hvorav 2 senere er fanget i det samme området (JONSGÅRD 1968). I 1968 ble det foretatt et kombinert merke- og undersøkelsestokt til Østgrønland. I alt ble 32 vågehval undersøkt, men bare én

ble merket (JONSGÅRD og CHRISTENSEN 1968). Etter 1968 er ingen vågehval merket av norske ekspedisjoner.

Siden 1950 er flere regulerende bestemmelser blitt innført for å hindre at beskatningen av vågehval blir for stor. Sterke indisier tyder imidlertid på at vågehvalbestanden i den nordøstlige delen av Atlanterhavet er blitt redusert til tross for reguleringsbestemmelsene (JONSGÅRD 1962 og personlig meddelelse).

Undersøkelsene av småhval i nord-atlantiske farvann ble tatt opp ved Fiskeridirektoratets havforskningsinstitutt i 1971. Våren og sommeren 1972 gjen-

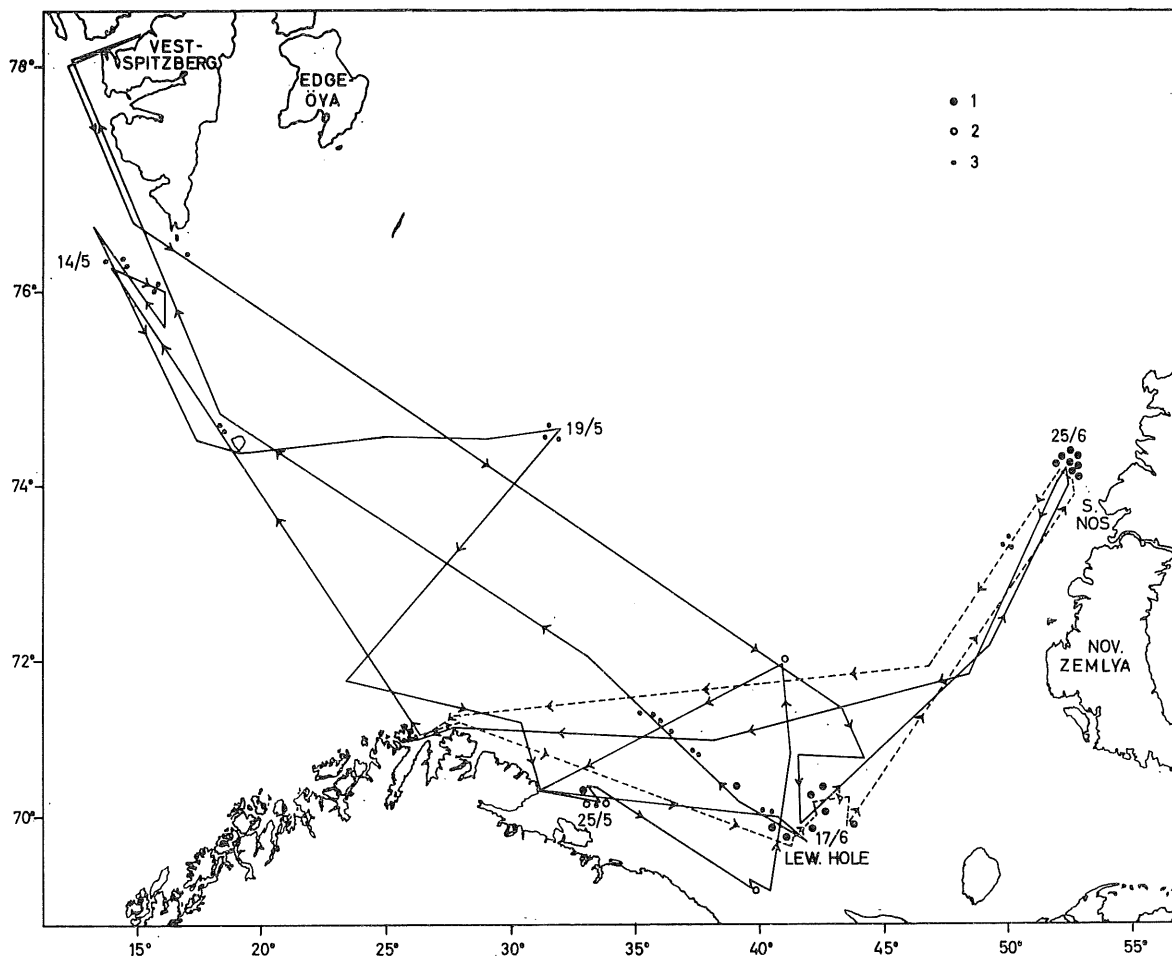

Fig. 1. M/S «Harøybuen» — og M/S «Rowenta's»- - - -ruter under toktene til Svalbard og Barentshavet i mai—juni 1972 og posisjoner for observerte vågehval. 1) 25 hval, 2) 5 hval, 3) 1 hval. [M/V. «Harøybuen» — and M/V. «Rowenta»s - - - - routes on the cruises to Svalbard and the Barents Sea in May—June 1972, and the position of observed minke whales. 1) 25 whales, 2) 5 whales, 3) 1 whale].

nomførte Havforskningsinstituttet undersøkelser ombord i to småhvalfangere for å føre videre de tidligere undersøkelser av vågehval, og spesielt for å få nye opplysninger om vågehvalen i området Svalbard—Barentshavet.

TOKTBESKRIVELSE

Undersøkelsene ble foretatt om bord på småhvalfangerne M/S «Harøybuen» og M/S «Rowenta». Ansvarlig for innsamlingen om bord på M/S «Harøybuen» var havforsker Ivar Christensen, og om bord på M/S «Rowenta» havforskerassistent Ingvar Huse.

M/S «Harøybuen» gikk fra Honningsvåg den 10. mai til Bjørnøya—Svalbard (Fig. 1), og hvalfeltene opp til Sydkapp ble undersøkt. På grunn av dårlige værforhold i dette området, gikk fartøyet til Centralbanken som ble avsøkt omkring 19. mai. Den 25. mai krysset «Harøybuen» over Østbanken og videre østover til Lewis Hole og Skolpenbanken. Den 3. juni gikk en over Østbanken til Lewis Hole, men da hvalen ble vanskelig å fange, ble kursen lagt nordover mot Svalbard. Værforholdene var gode i Svalbardområdet, men da det så ut til å være lite åte i sjøen, gikk turen tilbake til Lewis Hole som ble avsøkt den 16., 17. og 18. juni før en begynte å gå mot Novaya Zemlya. Fra den 24. til den 29. juni foregikk fangsten ved Suchoj Nos, Novaya Zemlya. M/S «Harøybuen» avsluttet toktet den 3. juli.

M/S «Rowenta» startet fra Honningsvåg den 16. juni med kurs for Lewis Hole via Østbanken og Skolpenbanken. I dagene 18. til 24. juni oppholdt «Rowenta» seg i området ved Lewis Hole og fulgte deretter stort sett «Harøybuen»s rute. M/S «Rowenta» avsluttet toktet i Honningsvåg 2. juli.

MATERIALE OG METODER

Under hele toktet ble det foretatt observasjoner etter hval av en mann i tønne og en mann på jagerbrua så lenge været tillot det. Alle observerte hval ble artsbestemt og registrert med posisjon og trekkretning.

Alle fangete hval ble undersøkt om bord. I alt ble 47 hval undersøkt hvorav 39 var hunner og 8 hanner. Total lengden og 20 andre mål ble registrert. Kjønnorganer og fostre ble veid, målt og konserverte. Senere er hunnens forplantningsmessige tilstand bestemt ved undersøkelse av de innsamlete eggstokker. De innsamlete testikler er under bearbeidelse.

Når det var mulig ble volumet av mageinnholdet taksert og næringsdyrene artsbestemt. Noen prøver av mageinnhold ble konserverte. Også parasitter ble registrert. Blodprøver fra 24 dyr og kjøttprøver fra 42 ble innsamlet for en undersøkelse av populasjons-

Tabell 3. Gjennomsnittsvekten av testikkelpar fra 8 vågehvalhanner undersøkt i Barentshavet i mai—juni 1972. [The mean weight of both testes from 8 male minke whales investigated in the Barents Sea in May—June 1972].

	Lengdegrupper				
	625— 649	650— 674	675— 699	700— 724	725— 749
Gj.sn.vekt i gram . . .	182	288,5	270	430	672

kriterier. *Bulla tymphatica* ble innsamlet fra 28 dyr for undersøkelse av eventuell sonedannelse i forbindelse med fastsettelse av hvalens alder.

RESULTATER

Forholdsvis få hval ble observert i mai. På første tur til Svalbard (12.—17. mai) ble ca. 10 vågehval og 2 spekkhoggere sett i Svalbardområdet, endel vågehval i Kveithola nord av Bjørnøya og 3—4 vågehval og 2 spekkhoggere på turen mot Centralbanken. Dessuten ble 100—200 kvitnos observert nord av og på trekk mot Nordkappbanken. Hvalen nord av Bjørnøya var på trekk mot iskanten som lå fra Sørkapp til Bjørnøya mens hvalen lengre nord ikke hadde noen bestemt trekkretning. På Østbanken ble det i tiden 24.—27. mai sett 50—60 vågehval. Disse var på trekk mot sydøst. Fig. 1 viser reiseruter og observasjoner av vågehval. På det andre toktet mot Svalbard (10.—16. juni) ble to finnhval observert på Hornsundbanken, men ellers ble ingen hval sett nordenfor Bjørnøya. I begynnelsen av juni (3.—10. juni) ble ca. 80 vågehval og 7 spekkhoggere registrert i Lewis Hole og delvis på Østbanken. To finnhval ble også observert i Lewis Hole. Den største konsentrasjonen av vågehval ble funnet i slutten av juni (24.—29. juni) i området ved Suchoj Nos, Novaya Zemlya. Det er vanskelig å anslå mengden,

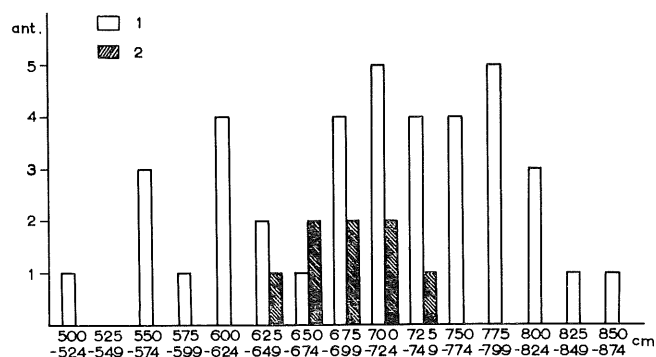

Fig. 2. Lengdefordelingen av vågehval 1) hunner, 2) hanner, fanget ved Svalbard og i Barentshavet i mai—juni 1972. Hvalene er ordnet i lengdegrupper på 25 cm. [The length distributions of minke whales, 1) females, 2) males, caught at Svalbard and in the Barents Sea in May—June 1972. The whales are arranged in length groups of 25 cm].

men det ble sett 100—150 vågehval hver dag så en kan anta at det var 300—400 hval i området. Over 100 vågehval ble av 7 båter fanget i dette området mellom 24. og 29. juni. Samtidig som fangsten foregikk ved Suchoj Nos ble det også fanget hval i Barentshavet for øvrig.

Totalt ble det på M/S «Harøybuen» fanget 35 vågehval og av disse ble 22 tatt ved Suchoj Nos, resten ved Lewis Hole og på Østbanken. M/S «Roventa» fanget 12 vågehval, alle i området Lewis Hole—Suchoj Nos. Samtlige 30 vågehval som ble fanget ved Suchoj Nos var hunner mens hannene ble fanget i området Lewis Hole og på Østbanken.

Fig. 2 viser lengdefordelingen av de hval som ble fanget og undersøkt. Figuren viser at det er stor spredning i lengdene hos hunnene; den minste hunn var 520 cm og den største 863 cm. Blant hannene var det mindre variasjon i lengden; den minste hann var 628 cm og den største 732 cm.

Kjønnsmodning hos hunner blir regnet fra det øyeblikk et egg løsner fra eggstokken. Den follikkel egget løsnet fra omdannes til et gult eggsløsningslegeme, *corpus luteum ovulationis*. Hvis egget befruktes går dette legemet over til et gult svangerskapslegeme, *corpus luteum graviditatis*. Etter fødselen begynner det gule legeme å tilbakedannes, først til *corpus luteum lactationis* under pattingen, senere til en bindevevsklump eller et arr, *corpus albicans*. Arret eller *corpus albicans* er synlig i eggstokken i flere år, kanskje hele resten av livet.

Tabell 1 viser antallet av de forskjellige typer av gule legemer i eggstokken hos de undersøkte kjønnsmodne hunner, og en ser fra denne at et forholdsvis lite antall corpora er utviklet i ovariene. En ser også av tabellen at samtlige kjønnsmodne hunner var gravide. Alle fostre ble funnet, og av disse målte 14 mellom 29,0 og 80,3 cm med en gjennomsnittslengde på 54,0 cm. Den 15. hunnen hadde et embryo som bare var 8,5 mm. Vekten av de 14 fostrene var mellom 658 g og 870 g. Embryoet kunne ikke kjønnsbestemmes, men av de øvrige fostre var 8 hanner og 6 hunner. Ingen av hunnene hadde melk i melkekjertlene.

Tabell 2 viser lengdefordelingen av umodne og kjønnsmodne hunner. Største umodne hunn var 755 cm og minste modne var 719 cm lang. En ser også at 15 av 39 hunner eller 38,5 prosent av alle undersøkte hunner var kjønnsmodne.

Når testiklene modnes blir det en gradvis økning av både vekt og volum. Testikkelparets vekt kan derfor brukes til en grov inndeling av dyrene i umodne og kjønnsmodne, men for en mer nøyaktig undersøkelse av kjønnsmodningen må en snitte testik-

lene i tynne skiver og undersøke om det finnes sædceller i testikkelkanalene. Diameteren av disse kanaler kan også fortelle oss noe om graden av kjønnsmodning. Tabell 3 viser den gjennomsnittlige testikkelvekt pr. lengdegruppe beregnet fra de 8 undersøkte hanner. Letteste testikkelpar veide 182 g og tyngste 642 g.

Alle magesekker som kunne åpnes uten innvirkning på de hygieniske forhold for kjøttproduksjonen om bord, ble undersøkt med henblikk på ernæring og parasitter, og i alt ble 31 dyr undersøkt. Det viste seg at de dyr som ble fanget ved Østbanken hovedsakelig hadde spist krepsdyr (krill). Dyrene fanget i Lewis Hole hadde krill og lodde mens dyrene fanget ved Nowaya Zemlya hovedsakelig hadde polartorsk i magen. Enkelte dyr i den sistnevnte gruppen hadde også krill i magen. Volumet av mageinnholdet ble taksert og varierte fra 5 l til 150 l. Alle undersøkte dyr hadde rundormer i magesekken.

Spektykkelsen, målt midt på siden, varierte mellom 18 mm og 45 mm med et gjennomsnitt på 30,4 mm.

DISKUSJON

Under første del av toktet var været nokså variabelt med mye vind og dårlig sikt. Dette var sannsynligvis en av årsakene til at så få hval ble sett i området Bjørnøya—Svalbard på den første turen til dette området (12.—17. mai). På andre tur til Svalbard (10.—16. juni) ble som nevnt bare to finnhval observert. Grunnen til at en ikke observert vågehval nordenfor Bjørnøya på denne turen til tross for relativt godt vær, kan være at hvalen som tidligere var i dette området hadde trukket lengre nordover p.g.a. dårlige åteforhold i havet mellom Bjørnøya og Svalbard. Bakgrunnen for at en kan anta denne trekkretning er observasjonene av hvalens trekk fra Bjørnøya—Kveithola mot iskanten, og iskartene utgitt av Meteorologisk institutt som viser at det i slutten av april og begynnelsen av mai var isfritt på vestsiden av Svalbard helt nordenfor øygruppen, og at isen lå fra Sydkapp til Bjørnøya. I det sydlige og østlige Barentshav var værforholdene bedre, og det viste seg at en fant tildels gode forekomster av vågehval der åteforholdene var gode. Det er imidlertid på det nåværende tidspunkt umulig å ha noen formening om bestandens størrelse, men undersøkelser av JONSGÅRD (1962 og personlig meddelelse) viser at bestanden i dette område minker. De gode fangster i juni er sannsynligvis heller et resultat av godt vær enn en stor vågehvalbestand.

De tidligere observasjoner av JONSGÅRD (1951) som viste at under vandringen nordover om våren

kommer vågehvalhunnene først og hannene senere, blir også bekreftet av denne undersøkelsen. Som nevnt var alle fangete hval ved Novaya Zemlya hunner, mens hannen ble fanget lengre syd og vest i havet.

Alder ved kjønnsmodning og aldersfordelingen i vågehvalbestanden er svært lite kjent. Da aldersanalyser er av stor betydning for vurderingen av beskatningens virkning, bør mer forskning settes i gang på dette området. Det er mulig at en undersøkelse av «gule legemer» i eggstokkene fra et større antall vågehvalhunner kan gi visse holdepunkter. Disse undersøkelsene indikerer på dette punkt (Tabell 1) at dyrene i fangstene i år må ha vært forholdsvis unge. Det største antall «gule legemer» som ble registrert var 5, og under forutsetning av at vågehvalen får unge hvert år og at «gule legemer» ikke resorberes, betyr dette at den eldste hun i materialet bare kan ha levd i 5½ år etter at den ble kjønnsmoden. Tabell 1 viser også at samtlige av de kjønnsmodne hunner var gravide. Dette er i samsvar med JONSGÅRD (1951) som finner en fertilitet på over 95 prosent. Den store variasjonen i fosterlengdene viser at parringstiden hos vågehval strekker seg over flere måneder. Embryoet på 8,5 mm, som riktignok er et unntak, må være et resultat av en nylig befruktning. Selv om slike unntak nok kan forekomme, kan det ikke være tvil om at de fleste parringer finner sted i tiden mellom januar og mai slik som tidligere påvist.

Dyrenes lengdefordeling faller stort sett overens med den lengdefordeling som ble påvist i 1951 i samme område. Heller ikke dyrenes lengde ved kjønnsmodning synes å ha endret seg. JONSGÅRD

(1951) fant at hunnene ble kjønnsmodne ved en lengde på ca. 24 fot (ca. 730 cm) og hannene ved en lengde på ca. 22 fot (670 cm). Han fant også at hanner med testikkelvekt tyngre enn ca. 225 g var kjønnsmodne. Det materialet som ble innsamlet i år er, med hensyn til lengde ved kjønnsmodning, helt overensstemmende med ovennevnte undersøkelse.

Mageundersøkelsene viste at vågehvalen ernærer seg av både krepsdyr og fisk og fortrinnsvis spiser av de næringsdyr det er mest av innen et område. Den synes imidlertid å foretrekke krill. Dette er også i samsvar med det som er funnet tidligere (JONSGÅRD 1951).

LITTERATUR

- JONSGÅRD, Å. 1951. Studies on the little piked whale or minke whale (*Balaenoptera acuto-rostrata* Lacépede). *Norsk hvalfangsttid.*, 40 (5): 209—232.
- 1955. Development of the modern Norwegian small whale industry. *Norsk hvalfangsttid.* 44 (12): 697—718.
 - 1962. Population studies on the minke whale *Balaenoptera acuto-rostrata* Lacépede. Pp. 159—167 in Le Cren, E. D., and Holdgate, M. W., ed. *The Exploitation of natural animal populations*. Blackwell Scientific Publications, Oxford.
 - 1968. A review of Norwegian biological research on whales in the northern North Atlantic Ocean after the second world war. *Norsk Hvalfangsttid.*, 57 (6): 164—167.
 - CHRISTENSEN, I., 1968. A preliminary report on the Harøybuen cruise in 1968. *Norsk Hvalfangsttid.*, 57 (6): 174—175.
- LEA, E. 1944. Særtrykk av månedskarter over fangsten i norske kystfarvann av småhval 1938—1943, og av storhval på utvidet konsesjon 1941—1943. A. W. Brøgger's Boktrykkeri A/S, Oslo. 20 pp.

TOLLSTEDER	Saltet storsild og vårsild 1801	Saltet banksild 1802	Saltet islandsild 1803	Saltet sild ellers 1804	Saltet sild i alt 18	Annen saltet fisk i alt 19 x 1	Tørrfisk torsk 19 x 2	Tørrfisk sei 19 x 3	Tørrfisk ellers 19 x 4	Klippfisk torsk 19 x 5	Klippfisk lange 19 x 6	Klippfisk ellers 19 x 7	Røykt sild 19 x 8	Hummer 20 x 1	Reker 20 x 2	Selolje 20 x 3	Haitran og høgv. hold. tran, olje 2101	Medisintan 2103	Veterinærtran 2104
	Stat. nr. 0302. 201, 202	Stat. nr. 0302. 205	Stat. nr. 0302. 206	Stat. nr. 0302. 203, 204, 208, 209	Stat. nr. 0302. 201-206 208	Stat. nr. 0302. 301-303 309	Stat. nr. 0302. 403-406	Stat. nr. 0302. 407-408	Stat. nr. 0302. 401,402	Stat. nr. 0302. 503	Stat. nr. 0302. 504, 509	Stat. nr. 0302. 501, 502	Stat. nr. 308.1605 602	Stat. nr. 0303. 100	Stat. nr. 0303.307 308.1605 201, 203	Stat. nr. 1504. 259	Stat. nr. 1504. 603	Stat. nr. 1504. 601	Stat. nr. 1504. 602
06 Oslo	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	2	75	—	47	41	417
27 Kristiansand	—	—	—	88	88	88	—	—	—	33	1	—	—	13	378	—	—	—	—
31 Egersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	—	—	—	—
33 Stavanger	—	63	—	6	69	—	—	—	—	1	—	—	—	13	503	—	—	—	—
35 Kopervik	—	4	—	60	65	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36 Haugesund	—	205	4	417	626	282	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	4
38 Bergen	—	895	—	146	1 041	49	2 160	306	401	127	53	2	92	57	169	—	12	512	2 834
39 Florø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40 Ålesund	23	—	—	9	33	50	120	352	141	20 408	3 571	11 153	457	—	304	80	25	629	2 576
41 Molde	—	82	—	26	108	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42 Kristiansund	—	—	—	—	—	—	207	255	173	5 902	984	2 338	—	—	21	—	—	—	1 347
43 Trondheim	—	—	—	725	725	—	800	91	1 009	—	—	—	—	1	232	—	—	—	—
51 Bodø	—	—	—	65	65	2	787	—	—	785	—	10	—	—	21	—	—	—	—
53 Svolve	—	—	—	26	26	—	2 651	5	216	—	—	—	—	—	5	—	—	591	—
55 Tromsø	—	—	—	25	25	—	245	98	47	229	80	42	—	—	1 401	—	—	—	—
56 Hammerfest	—	—	—	13	13	—	562	21	27	—	—	—	—	—	82	—	—	—	—
57 Vadsø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
58 Vardø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—	—
61 Måløy	—	—	—	—	—	—	—	6	59	1 230	206	388	—	—	—	—	24	—	72
64 Andre	—	224	5	312	542	36	157	10	41	48	—	—	—	5	280	3	—	—	—
I alt	24	1 473	10	1 919	3 426	573	7 688	1 146	2 114	28 766	4 894	13 933	549	92	3 573	82	108	1 773	7 251
I uken	—	2	—	67	68	—	286	73	146	2 117	576	647	16	2	47	—	5	16	172

TOLLSTEDER	Industritrans, bl. og avf. tran, olje 2105	Tran i alt 21	Sild og fiskeolje 22 x 1	Hermetisk brisild 2301	Hermetisk småsild 2302	Kippers 2304	Annen sild hermetikk 2305	Melke 2306	Middagshermetikk m.k. i hermetikk 2307	Annen fiskehermetikk 2308	Fiskehermetikk i alt 23	Andre fiskeprodukter 24 x 1	Spesialbeholdt sild 25 x 1	Sukkersaltet og annen salt rogn 25 x 2	Skaldyverhermetikk 25 x 3	Silde og fiskemel 25 x 4	Tang og taremel 25 x 7	Rogn utjenlig til menneskeføde 25 x 8	Rå sel-skinn 25 x 9
	Stat. nr. 1504. 701-702	Stat. nr. 1504.	Stat. nr. 1504. 709	Stat. nr. 1601. 111-113	Stat. nr. 1604. 114-119	Stat. nr. 1604. 201	Stat. nr. 1604. 150 205-209	Stat. nr. 1604. 701	Stat. nr. 1604. 602, 702	Stat. nr. 1604. 320-390 603, 709	Stat. nr. 1604.	Stat. nr. 1604.909 510, 590, 802, 809	Stat. nr. 1604. 401-409 801, 901	Stat. nr. 0302.700 110-191 199	Stat. nr. 1605. 110-191 199	Stat. nr. 2301. 400	Stat. nr. 1405. 004	Stat. nr. 0515. 005	Stat. nr. 4301. 601-609
06 Oslo	2 428	2 934	1	8	28	—	39	—	64	19	158	102	1	7	7	34	11	—	4
27 Kristiansand	—	—	—	—	7	3	—	—	20	113	142	—	34	—	2	16	—	—	—
31 Egersund	—	—	16 400	—	—	—	—	—	5	—	5	—	244	—	—	11 988	—	—	—
33 Stavanger	—	—	—	2 858	8 308	539	167	1	168	647	12 688	2	511	1	61	65	43	—	—
35 Kopervik	13	13	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	—	—	10 187	40	—	—
36 Haugesund	645	649	23 388	—	44	4	1	—	—	—	50	79	1 041	—	—	22 815	—	—	—
38 Bergen	5 433	8 791	15 732	1 046	4 213	644	16	46	97	18	6 080	190	1 672	502	85	24 252	—	24	112
39 Florø	1 751	1 751	1 359	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 525	—	—	—
40 Ålesund	1 314	4 544	2 701	—	72	100	3	104	544	2	825	234	20	156	55	48 147	—	—	28
41 Molde	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	8	—	74	—	—	16 458	—	—	—
42 Kristiansund	4 242	5 590	—	27	400	6	—	16	—	—	449	201	—	—	51	25 792	3 748	—	—
43 Trondheim	—	—	—	171	61	7	2	8	152	15	417	4 238	274	19	31	5 835	1 729	—	—
51 Bodø	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	4	77	—	—	12 051	100	—	—
53 Svolve	—	591	—	—	—	—	—	—	58	—	58	—	1	826	—	15 882	125	—	—
55 Tromsø	—	—	700	—	—	—	—	—	—	—	—	96	19	347	—	22 143	—	11	7
56 Hammerfest	—	—	1 217	—	—	—	—	—	42	52	94	5 627	34	—	—	26 284	—	—	—
57 Vadsø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19 208	—	—	—
58 Vardø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 734	—	—	—
61 Måløy	20	116	2 697	24	79	—	—	25	191	—	319	—	—	—	—	16 030	—	—	—
64 Andre	837	837	1 746	6	23	—	119	—	607	44	800	18	237	11	14	27 579	100	—	—
I alt	16 684	25 816	66 030	4 213	13 267	1 205	365	201	1 994	944	22 189	10 796	4 284	1 892	310	525 023	5 896	35	150
I uken	149	342	2 663	16	177	6	10	7	85	36	337	375	34	29	9	8 111	111	—	1

